

ISHKI ISHLAR XODIMLARI INTUITSIYASINI RIVOJLANTIRISHING BA’ZI MASALALARI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.12186157>

Iskandarov Jaxongir Sharipovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

“Ijtimoiy fanlar” kafedrası mustaqil tadqiqotchisi

Mobil:+998991917720

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada mutaxassislarining intuitsiyasini va supersensor idrokni rivojlantirish masalalariga alohida e’tibor qaratilgan. Ko‘p hollarda sezgi ko‘p qarorlar qabul qilishda va hayotiy vaziyatlarda muhim o‘rin tutadi. Katta korxonalar va firmalarning rahbarlari buni ko‘pincha kam baholaydilar. Intuitsiyaning mavjudligi va uni tinglash qobiliyati ma’lumotlarning etishmasligi bo‘lgan vaziyatning natijasiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Bundan tashqari, qarorlarni tezda tuzish kerak, shuningdek, o‘qish uchun vaqt topilmaydi, muammolarni tushunish va ishonchli axborot yo‘q bo‘lganda ham muhimdir.

Kalit so‘zlar. *Intuitiv rivojlanish, Intuitsiya, borliq va bilishning mohiyatini.*

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ ИНТУИЦИИ РАБОТНИКОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

Искандеров Жахонгир Шарипович

Ташкентский государственный экономический университет

Соискатель кафедры “Социальных наук”

Mobil:+998991917720

АННОТАЦИЯ

В данной статье особое внимание уделяется развитию интуиции и сверхчувственного восприятия специалистов. Во многих случаях интуиция играет важную роль при принятии многих решений и в жизненных ситуациях. Руководители крупных предприятий и фирм часто это недооценивают. Наличие интуиции и умение ее слушать положительно влияют на исход ситуации, когда имеется недостаток информации. Кроме того, решения нужно принимать быстро, а времени на изучение нет, важно понимание вопросов и отсутствие достоверной информации.

Ключевые слова. *Интуитивное развитие, интуиция, суть бытия и познания.*

SOME ISSUES IN DEVELOPING THE INTUITION OF INTERNAL AFFAIRS WORKERS

Iskanderov Jahongir Sharipovich

Tashkent State Economic University

Applicant for the Department of Social Sciences

Mobil:+998991917720

ANNOTATION

This article pays special attention to the development of intuition and supersensible perception of specialists. In many cases, intuition plays an important role in many decisions and life situations. Managers of large enterprises and firms often underestimate this. The presence of intuition and the ability to listen to it have a positive effect on the outcome of a situation when there is a lack of information. In addition, decisions need to be made quickly, and there is no time to study, understanding the issues and the lack of reliable information is important.

Keywords. *Intuitive development, intuition, the essence of being and knowledge.*

KIRISH

Ba'zilar uni oltinchi ma'noga ega deb hisoblaydi, ba'zilar esa qobiliyat. Bu mantiq yoki aqlga tayanmasdan haqiqatni aniqlashga yordam beradi. Shuning uchun sezgi va supero'tkazuvchi idrokning rivojlanishiga e'tibor qaratish lozim, bu favqulodda vaziyatlarni hal etish uchun zarur.

Intuitiv rivojlanish usullari o'zida bunday noodatiy mahoratni uyg'otadigan bir nechta variant bor:

1. Bevosita ishtirok eting. O'zingizni boshqa joyga harakat qiling, shafqatsiz va tajriba his qilasiz. Bu nafaqat sizning his-tuyg'ularingizni his qilishingizga imkon bermaydi, balki sizning sezgiingizni ham mustahkamlaydi.

2. Qo'rquvni sezing va undan o'ting. Bu sezgini engillashtiradi va qarshilikka duch kelganda intensiv bo'ladi. Buni his qiling, bu sizning ichki dunyomizni haqiqatan ham qabul qilishingizni o'rgatadi.

3. Boshqalarning hissiy darajasida muloqot qilishi. Odamlar bilan telefon, Internet yoki tete-a-tete orqali muloqotda bo'lganingizda, uning his-tuyg'ularini tushunishga harakat qiling. Odamlarning his-tuyg'ulariga qanchalik ko'p moslashsangiz, sezgi sezgini rivojlantirishning texnikasi qanchalik ko'p. Siz qanchalik ko'p psixologik qutbda bo'lsangiz.

4. Yolg'iz bo'ling. Meditatsiya - bu intuitivlikni rivojlantirishning eng yaxshi usuli. O'zingiz bilan yolg'iz qolsangiz, o'zingizning ichki dunyomizni yaxshiroq

bilib olasiz va o‘zingizning ichki ovozingizni tinglashni o‘rganasiz, keyinchalik u kompaniyada intuitiv g‘oyalarni tashlaydi. Intuitivlikni rivojlantirish uchun asosiy usullar va metodlarni amalga oshirish uchun uning mavjudligini bilish muhimdir. O‘zingizdan kelgan ovozlari va maslahatlarga alohida e’tibor bering. Boshingizdagi chalkashliklarni tushuning.

Adabiyotlar tahlili va metodlar

Ushbu maqolani yozishda analiz, sintez, umumlashtirish, qiyosiy tahlil, induksiya, deduksiya kabi metodlardan foydalanildi.

Natijalar

Buning ustidan hech qanday bosim bo‘lmasa, ongingiz pokdir. Agar ishdan keyin siz uydan charchagan bo‘lsangiz, unda tartibsizlik va tartibsizlik sizning ichki ovozingizni eshitishingizga to‘sqinlik qiladi. Chalg‘itmang, oromgohda bo‘ling, fikrlaringizni xotirjam qilaylik. Dushlar aqlingizni uyg‘otishi mumkin.

Yotib ketishdan oldin, bu muammoni o‘ylab ko‘ring, uning echimini topa olmaysiz! Kutish intuitivlikni faollashtiradi va haqiqatda amalga oshishi mumkin bo‘lmagan muammolarga yechim topishga yordam beradi. Bu bo‘lishi kerak tushni yozishni uyg‘otib, sizni intuitivlikni amalga oshirishga olib keladi. Intuitivlikni qanday qilib boshqalarga o‘rgatish mumkin? Juda sodda - "News" teledasturidan foydalaning. Voqealarni tinglang va vaziyatni rivojlantirish bo‘yicha o‘zingizning taxminingizni qiling. Buning natijasida sizning ufqlaringizni kengaytirasiz.

Intuitiv rivojlanish uchun muntazam ravishda mashq bajarish, o‘z mahoratingizni oshirasiz. Sizning qalbingiz eng yaxshi do‘stingiz. Unga quloq soling va u eng yaxshi natijalarga erishishga yordam beradi. Hech kimni ichki ovozingizning pushtidan boshqa tinglamang, chunki bu sizni istaklar va baxtni amalga oshirish yo‘liga olib boradi. Aksariyat odamlar ko‘pincha taqdirga shikoyat qiladilar, lekin ular o‘zlariga ta’sir o‘tkaza olishini bilishmaydi. Intuitivlikni yaxshilang va har bir narsada muvaffaqiyatli bo‘ling!

Intuitsiya - bu sizning boshingizda (aql, ratsionallik) o‘chganda, ichingizdagi tuyg‘u va oqimlarda odam o‘zi qilishi mumkin bo‘lgan, barcha mumkin bo‘lgan qarorlar ichidan eng yaxshi qarorni qabul qila boshlashi hisoblanadi va tananing o‘zi to‘g‘ri yo‘l ko‘rsatadi. Go‘yo uchinchi ko‘z ochilayotgandek, qo‘shimcha (kanal) yoki imkoniyat ochilayotgandek yoki odamga anglash - tushuncha tushayotgandek va hamma narsa eng yaxshi tarzda sodir bo‘ladi, hatto odam tasavvur qilganidan ham yaxshiroq.

Intuitsiya - sezgiga ko‘proq vaqt ajrating va uni hayotda ham, sohani rivojlantirishda ham, biznesda ham, muammoli vaziyatlarni hal qilishda ham asosiy vositangiz yoki mahoratingizga aylantiring, chunki biz ajoyib vaqtda, rivojlanish davridamiz, o‘zgarishlar davridamiz, qachonlardir ishlagan usullar so‘nggi besh-o‘n,

yigirma yil ayniqsa yuz yil davomida ishlamay qo‘yadi; ko‘p narsalarni qilish mumkin emas dunyoda tushunarsiz bo‘lgan juda ko‘p mantiqsiz narsalar mavjud; Internet paydo bo‘lishi bilan, yangi “Dunyo” energiya paydo bo‘lishi bilan, odamlarning yangi qobiliyatlari paydo bo‘lishi bilan eski poydevorlar yorilib, ajralib chiqmoqda. Hamma narsa o‘zgarimoqda, odamlar ko‘proq harakat qila boshladilar va irratsional hissiyotlar orqali va bugungi kunda hamma narsaga ulgurish uchun, shaxsiy hayotda, soha va biznesda muvaffaqiyatga erishish uchun va umuman kundalik hayotda bizni kerakli natijaga olib keladigan eng tez, eng oddiy, eng qisqa qarorlarni qabul qila olish muhimdir. Va intuitsiya bizga o‘nlab va minglab mumkin bo‘lgan variantlardan biz uchun eng muvaffaqiyatlisini tanlashga imkon beradi. Chunki bugungi kunda har bir inson o‘zining noyob qobiliyati, iste’dodi va xohish-istaklarini intuitsiya asosida o‘zini namoyon qilish imkoniyatiga ega bo‘lgan davrdamiz.

Intuitiv bilishni bilish jarayonidagi vazifasi ham gnoseologik, ham yeristemologik xususiyatga yega. Bu xususida rus faylasuf va yozuvshilari Nikolay Aleksandrovish Berdyayev, Georgiy Retrovish Fedotov, Fyodor Mixaylovish Dostoyevskiy, Lev Nikolayevish Tolstoy va boshqalar asosli fikrlarni bildirib o‘tganlar. Masalan, Nikolay Berdyayev “inson ijodiy tafakkurini mustaqil va ozod bo‘lgan holda voqelikni to‘g‘ri in‘ikos yettirishi mumkinligini, aks holda undagi qaramlik voqelikni to‘g‘ri aks yettira olmasligi va hatto rivojlanish xususiyatiga ham yega bo‘la olmasligini keltirib o‘tadi”. Ingliz faylasufi Rishard Rrays intuitiv bilishni o‘rganish borasida maxsus tadqiqot olib borib, uni ko‘rroq intuitiv bilish bilan uyg‘unlashuvi natijasida yanada rivojlanib borishi mumkinligi xususida alohida to‘xtalib o‘tadi. “Intuitiv bilishni asosiy xususiyati mutlaq haqiqatni bilishga qodirligi bilan ham belgilanadi”. [1]

Kembridj universitetining neorlatonshilari Ralf Kaduorta, Rishard Kamberlendalar intuitiv bilish bilish jarayonidagi vazifasi to‘g‘risida alohida to‘xtalib uni asosan ma’naviy-ruhiy jarayon mahsuli yekanligini ko‘rsatib o‘tadi. Intuitiv bilishni falsafiy jihatdan talqin qilgan ta’limot namoyondalari Semyuel Klark va Uilyam Uollastonlarning fikrlariga ko‘ra “Intuitiv bilish hissiy, aqliy va ma’naviy-ruhiy jarayonlar bilan birgalikda voqelikni yangi ratsional mazmun-mohiyatini shuqurroq o‘rganib, yangiliklarga yerishadi”. Intuitiv bilish va intuitiv bilishni sinergetik tafakkurni shakllanishiga ko‘rsatgan ta’sirini Ilya Rrigojin va Izabel Stengers o‘zlarining hamkorlikda yozgan kitoblarida qayd yetib, xususan Anri Bergsonni “vaqt xususidagi metafizik qarashlari muhim ahamiyat kasb yetganligini ta’kidladilar”. Britaniya faylasufi va sotsiologi Karl Rixard Rorrer intuitiv bilishni bilish jarayonidagi vazifasida tanqidiy ratsionalistik qarashlar katta o‘ringa yega

bo‘lishini ko‘rsatib o‘tgan. Shunonshi, Karl Rorrer tanqidiy asosga yega intuitiv bilishni bilish jarayonidagi obyektiv xususiyatlariga alohida ye’tibor beradi.

Xullas, intuitiv bilish tabiat, jamiyat va insonni o‘z-o‘zini isloh qilishiga ko‘ra quyidagi vazifalarni bajaradi. Intuitiv bilish birinshidan, gneseologik vazifani bajaradi. YA’ni inson o‘zining ijodiy tafakkuri orqali o‘zi yashayotgan dunyoni bilishga, voqelikni butunligisha idrok qilishga intiladi. Ikkinshidan, insonni hissiy a’zolari orqali olingan dunyo to‘g‘risidagi axborot-ma’lumotlarni jamlagan xolda fikr mushohada yuritadi. Bu jarayon inson intuitiv bilishi gneseologik vazifasini keng ma’noda talqin yetish bo‘lsa, tor ma’noda yesa insonlar o‘z ijodiy salohiyati orqali voqelik, rredmet yoki xodisa to‘g‘risida mustahkam bilimga yega bo‘lish, tasavvur, sinshkovlik, idrok va aqliy zukkolik asosida mavjud bilimlarga tanqidiy yondashib, kerakli xulosalar shiqarish kabilarni o‘z ishiga oladi. [2]

Muhokama

“Intuitsiya – to‘g‘ridan to‘g‘ri, dalillar bilan asoslanmasdan turib, haqiqatga yetishish qobiliyatini ifodalaydi. Ba’zida inson fikri, ma’lum mavjud bilish usullari doirasidan tashqariga shiqib turib, muammoga yangisha yondoshish ususlini ilg‘ab oladi va muammoga yeshim toradi” Mantiqiylik “ong osti” darajasida ahamiyatga yega bo‘lib, intuitiv bilishning tarkibiy qismidir. “Ong – inson miyasining faoliyati, mahsuli. Ong – insonning ruhiy holati” Ilmiy bilishda mantiqiylik va intuitivlikni bir-birini to‘ldiruvshi vositalar, umumiy ijodiy jarayonning o‘zaro bog‘liq tomonlari sifatida tushunish va talqin yetish lozim.

XX asrning 80-yillarida tabiiy va ijtimoiy fanlardagi yutuqlar natijasi o‘laroq, obyekt va subyekt, ma’naviylik va moddiylik, tadqiqotshi va tadqiqot obyekt, kuzatuvshi va asbob, tabiat va jamiyat, inson va tabiat, turli guruhlar va tabaqalar o‘rtasidagi munosabatlarga yangisha yondashuvlar shakllana boshladi va shu davrda jamiyatshunoslik metodologiyasini ishlab shiqish fan falsafasining muhim muammosiga aylandi. Tabiiy va ijtimoiy fanlardagi yutuqlar natijasiga mos keladigan olamdagi ma’naviylik va moddiylik, tabiat va jamiyat o‘rtasidagi munosabatlarga yangisha yondashuv rivojlana boshladi. Bu vaqtda ilmiy jihatdan asoslangan fanlararo tadqiqot metodi – sinergetikaga murojaat qilish zarurati kelib shiqdi. Sinergetika narsa va hodisalar o‘rtasidagi barqaror va beqaror, muvozanatli va muvozanatsiz, to‘g‘ri fikrlash va yanglishish holatlari bilishga xos umumiy tomonlar yekanligiga ye’tibor qaratadi va u haqda shin bilim hosil qilmoq ushun tartib va tartibsizlik holatlari ham narsa va jarayonlar taraqqiyotiga ta’sir ko‘rsatadi deb hisoblaydi. Sinergetikani o‘rgangan olim, Nobel mukofotining sovrindori belgiyalik fizik-kimyogar Ilya Rrigojinning fikrisha, “shu vaqtga qadar beqarorlik tushunshasi salbiy ma’noda ishlatib kelingan va uning asl mohiyatiga yetarli ye’tibor berilmagan. Har qanday yeski sistema yangi sistema bilan almashinar yekan, avvalo beqarorlik,

tartibsizlik yuz beradi”. Ya’ni, u beqarorlikni borliqning muhim jihati sifatida talqin yetgan.

Albatta, ilmiy kashfiyotlarda intuitsiyaning rolini inkor qilib bo‘lmaydi. Shuning ushuni ham fransuz olimi M. Zaar o‘zining “Ijod yo‘llari” nomli kitobida, intuitsiya his-tuyg‘ular ham qodir bo‘lmagan narsaga qodirligini asoslash maqsadida “U narsalar borlig‘ini va ularni yashirin qiymatini (qadrini) qamraydi, zabt yetadi” – deb ta’kidlaydi. Intuitsiya dunyoqarash, ilmiy giretezaga yo‘l oshadi. Ilmiy ijodda tasavvur fantaziya ma’lum rol o‘ynaydi, borliqdagi mavhumlik qismini darrov ko‘rish mumkin bo‘lgan tarzda tasvirlaydi. Lekin, intuitsiya va tasavvur, aqliy shegarada qo‘llaniluvshi olimlarning ilmiy kashfiyotlar qilishda yordamshi vositalargina bo‘lib qoladi.

Ijod masalasining intuitiv jihatlariga alohida ye’tibor berilganligini noklassik asosga yega bo‘lgan falsafiy yondashuvlarda kuzatishimiz mumkin. Anri Bergson va Nikolay Onufriyevish Losskiylarning bu boradagi qarashlarida o‘zaro uyg‘unlik borligini alohida ta’kidlash lozim. Mazkur olimlar qarashlarini falsafa tarixi rakursida o‘rgangan Valentin Ferdinandovish Asmus, Irina Igorevna Blauberg va boshqa olimlar “intuitsiya bu ijodning yangi sifat ko‘rsatkishlarini raydo qiluvshi muhim omil yekanligini ko‘rsatib o‘tadilar”⁶³. Vladimer Solomonovish Bibler, Yuriy Mefodyevish Borodaya ham ijod masalasini tahlil qilib, uning tafakkur bilan bog‘liq jihatlariga alohida ye’tibor beradilar. Va, bunda ijodiy tafakkurning ilmiy – metodologik qiymatga yega yekanligini isbotlashga harakat qiladilar. Veronika Rafailovna Irina, Albert Aleksandrovish Novikov, Ravel Ivanovish Karrovlar bunday ijodiy tafakkurni doimiy ravishda intuitsiyaga bog‘liqligini ko‘rsatib beradilar. G.Markuze, A.N.Rortnov, YE.Y.Rejabek va boshqalar “ijodiy faoliyatni ko‘rroq tafakkurga dahldor yekanligini ta’kidlaydilar”. [3]

Rifagor borliq va bilishning mohiyatini raqamlar, sonlarni anglash deb hisoblagan. Tadqiqotshining fikrisha, sonlarning borliqqa, rivojlanishga, bilishga bog‘liqligida, Rifagor qarashlarida ma’lum bir qonuniyatli aloqadorlik mavjud. Shunki, narsa va hodisalarning tub mohiyatini anglab yetish nafaqat ulardagi sifat va miqdor xususiyatlarini, balki ular o‘rtasidagi dialektik aloqadorlikni ham anglab yetish imkoniyatini vujudga keltiradi. Intuitsiyaning ijtimoiy xususiyati haqida Geraklit so‘z yuritgan. U hukmdorning jamiyatda ro‘y berayotgan xamda ro‘y berishi mumkin bo‘lgan voqea-hodisalarning mohiyati va kelib shiqishi haqida bilimga yega bo‘lish zarurligini ta’kidlaydi.

Intuitivlik bugungi kunning muhim so‘ziga aylanib bo‘ldi. Bugungi davrda intuitiv bilish tobora ustuvor ahamiyat kasb yetmoqda. Intuitivlik ingliz tilida “sreate” so‘zi ijodiy qobiliyat, inson qobiliyatini o‘ziga xos jihatini anglatadi. Ushbu intuitivlik butunlay boshqa sohalarda, turli xil faoliyatda, muloqotda, fikrlashda, hatto

hissiyotlarda namoyon bo‘lishi mumkin. Intuitivlik - bu qobiliyat, yangi g‘oyalarni qabul qilish, muammolarni g‘ayrioddiy tarzda hal qilish qobiliyatidir. Ijodkor odam boshqalarga nisbatan bag‘rikeng bo‘ladi, dunyoni, vaziyatni, borliqni o‘zisha ko‘radi. Uy sharoitida intuitivlik so‘zi har bir insonning obyektlardan, atrof-muhitdan va vaziyatlardan g‘ayrioddiy tarzda foydalanishi, muammoning mantiqiy va ahamiyatsiz yeshimini torib, samarali hal qilishidir.

Intuitivlik - bu muallifning ilhomi, uning qobiliyati bo‘lib, qoidaga ko‘ra, bastakorlar, rassomlar, yozuvshilar, shoirlar va boshqa ijodkorlar o‘zlarining shaxsiy asarlarini faqat o‘zlarining kayfiyatlari, ilhomlanishlari va hissiyotlariga asoslanib yaratadilar xamda ijodiy jarayonda rragmatik yelement, rragmatik maqsadlar mavjud bo‘ladi. Ijodkor o‘z mahsulotini yaratishda dastlab uni nima ushun yaratganligini, kimga kerakligini, uni qanday qilish kerakligini va buning ushun aynan nima kerakligini oldindan biladi. Misol ushun, rasm yaratadigan, mavzu bo‘yisha qaror shiqaradigan intuitiv rassom allaqashon tomoshabinlar unga qiziqishini, uni qaysi ramkada bezash kerakligini va qaysi muzey yoki muassasada tomoshabinlarni xursand qilishi ushun uni osib qo‘yishni oldindan biladi.

Shu boisdan ham ilmiy-falsafiy adabiyotlarda “ijod”, “ijodiy fikrlash”, “intuitivlik”, tushunshalarining bir-biridan farq qiluvshi quyidagi xususiyatlariga alohida ye’tibor qaratiladi. Birinshi navbatda, ijod bu insonning o‘ziga xos yaratuvshanlik faoliyati sifatida, bir tomondan yangiliklarni amalga oshirish xarakteri, boshqa tomondan olingan natijaning o‘ziga xosligi bilan ajralib turadi. Ijodiy faoliyat natijasi har doim o‘ziga xosdir. Ijodkorlik ijodiy fikrlash bilan uzviy bog‘liq bo‘lib, bu o‘z navbatida o‘ziga xoslik, moslashuvshanlik va muammolarni hal qilishdagi qulayligi bilan ajralib turadi. Ikkinshidan, ijodiy fikrlash - bu kognitiv jarayonlar va aqliy qobiliyatlar birligining ifodasi bo‘lib, ijodiy tafakkur intellektual tashabbusni talab qiladigan muammolarni hal qilishni o‘z oldiga maqsad qilib oladi. Masalan, turli harakatlar asosida yangi usullarni izlaydi, mavjud texnika va texnologiyalarni o‘zgartiradi, muayyan mehnat faoliyatini tubdan o‘zgartirishga bo‘lgan intilish orqali yorqin namoyon bo‘ladi. Shuning ushun ham A.T.Shumilin “Ijod – bu kashfiyot va ixtiro qilish jarayoni bilan bog‘liq murakkab jarayondir” deb yozadi. [4]

XULOSA

So‘zning yetimologik ma’nosiga asoslangan, intuitiv ravishda aniq bo‘lgan intuitivlik tushunshasi bir qator gumanitar sohalarda, shu jumladan ijod falsafasi fanida keng qo‘llaniladi. Shuningdek, bu so‘zning ma’nosi birinshi qarashda ko‘rinadigan darajada aniq ma’no-mazmunga yega yemas. Shuni ta’kidlash lozimki, intuitivlik tushunshasi ko‘rinsha ijodiy jarayon konsersiyasi bilan aralashtirib talqin

qilinadi. Ya’ni, go‘yo bu tushunshalar bir xil mazmuni ifodalaydin kategoriya sifatida izohlanadi. Ammo intuitivlik (ijodkorlikdan farqli o‘laroq) bu jarayon yemas, balki jarayonning o‘ziga xos xususiyati, uning yo‘nalishidir. Boshqa tomondan, ba’zi olimlar intuitivlikni “dastlabki ijodiy jarayon”, ijodiy jarayonning “kelib shiqishi”, ilhomlanish holati deb ta’riflaydilar. Bizning nazarimizda, intuitivlik ijodiy oqimda namoyon bo‘luvshi jarayon va umuman uning natijalariga ta’sir qiladigan turli xil sifat xususiyatlarini aks yetishidir. Shuning ushun intuitivlikni qobiliyat sifatida yemas, balki o‘ziga xos kayfiyat, niyat sifatida tushunish to‘g‘ri bo‘ladi. Shubhasiz, insonning “kayfiyati” turli xil imkoniyatlarga yega bo‘ladi.

Har bir inson oldida hayot mazmuni to‘g‘risidagi masala u yoki bu shaklda keskinlik va muammolilikning turli darajasida namoyon bo‘ladi. O‘z hayotini mazmun bilan to‘ldirish, uni qiziqarli qilish insonga xos bo‘lgan xususiyatdir. U o‘z hayot faoliyati yo‘naltirilgan maqsadga yega bo‘lishga moyildir. O‘zining mangu yemasligini, o‘lishini anglagan inson qandaydir mangulikka oshno bo‘lgisi keladi va jamiyatdagi o‘z o‘rnini izlaydi, o‘z hayotining qimmatini ko‘tarishga intiladi. Inson hayotida, shu bilan birga u mansub bo‘lgan jamoa, jamiyatda keskin o‘zgarishlar yuz berganda, hayotning mazmuni to‘g‘risidagi masala yanada keskinroq namoyon bo‘ladi. Ilgari o‘zgarimas bo‘lib tuyuladigan hayotiy qadriyatlar izdan shiqayotgan, bozor munosabatlari mafkurasi yesa bularning o‘rni bosa oladigan muqobilliklarni jadal torib berishga qodir bo‘lmagan bugungi kunda mamlakatda, xususan ishki ishlar tizimida ham ana shunday vaziyat ko‘zga tashlanmoqda. Hayot mazmuni to‘g‘risidagi masala kundan kunga ijtimoiy fikrni qamrab olayotgani va faylasuflarning ye’tiborini tortayotgani bejiz yemas.

Hayot mazmuni tushunshasining inson turmush sharoitlariga bog‘liqligi hayot mazmuni muammosini inson yashayotgan hayotiy, turmush sharoitlari, xizmat bilan belgilangan holda ko‘rib shiqishni taqazo yetuvshi uslubiy mulohaza bo‘lib, insonning bilimi uning hayotiy qarashlari va fe’l atvori, uning tarbiyasi shakllanishi yuqoridagi sharoitlarga bog‘liqdir. Shuningdek, hayot mazmunining shakllangan ilmiy tushunshasi insonga har qanday vaziyatda ma’naviy qarashlarni saqlab qolishga imkon beradi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI (REFERENCES)

1. Avliyoqulov N.X. Zamonaviy ta’lim texnologiyalari. -Toshkent: O‘qituvchi, 2001.-69b.
2. Falsafa ensiklopedik lug‘at / O‘zR FA, I.Mo‘minov nomidagi falsafa va huquq instituti. –Toshkent: O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2010. – B. 59.
3. Qahhorova Sh. Global ma’naviyat – globallashuvning g‘oyaviy asosi. Tafakkur. – Toshkent: 2009. – B. 12.
4. Yangi va eng yangi davr G‘arb falsafasi.